

a magyar forradalommal. Marosvásárhelyen az orvosin is «forr a világ bús tengere, ó, magyar». Testi épségünk nincs veszélyben, mert Szászfenestről behozták a katonaságot, és géppisztolyos járőrök cirkálnak estétől reggelig minden diákothoz és egyetemi épület körül. Máskülönben a temetőben is több volt halottak napján a szekus, mint a gyászoló. Ilyenkor az ember négyszer gondolja meg, amíg lépik. Úgy, hogy most már nem kell félni semmitől.

Közlök Kántor Lajos (szerk.): Ki vagy te, Szilágyi Dokomos? Budapest, Balassi Kiadó, 1996, 42–43. p.; Pécsi Györgyi (szerk.): Kényszerleszállás. Szilágyi Domokos emlékezete. Budapest, Nap Kiadó, 2005, 19–20. p.

46.

Jordáky Lajos naplója

Kolozsvár, 1956. november 18.

Több diákot letartóztattak.⁶¹ Nem hiszem, hogy bűnösök lennének. Sőt, meg vagyok győződve feltétlen becsületességükről. Nemes szívű fiatalok.

Közli Molnár Gusztáv: Jordáky Lajos naplója. Medvetánc, 1988. 2–3. sz. 307. p.

47.

Az RMP Kolozs tartományi pártbizottság titkársági ülésének jegyzőkönyve

Kolozsvár, 1956. november 19.

Jelenlévők: Vasile Vaida, Nicolae Bota, Alexandru Soproneanu, Gavrilă Lupşa, Tompa István elvtársak. Elhatározták, hogy a 21-i büroülést csütörtökön, november 23-án, reggel 7 órakor tartásuk meg. Elhatározták, hogy a tartományi Bűró tagjait beosztják a járási pártaktívákvaló gyűlésekre. Elhatározták, hogy végezzék el a Bolyai Egyetem és az Orvosi és Gyógyszerészeti Intézet diákjai társadalmi összetételének [vizsgálatát]. Gyűlés a Bolyai Egyetem vezetésével.

Vasile Vaida elvtárs: Szeptember 22-én eljöttek hozzám Fazekas elvtárs és más elvtársak a Központi Vezetőségtől. Hiányosságokat találtak, és intézkedéseket hoztunk a helyreigazításukért. Sok elvtárral álltunk szóba, a legnagyobb egyetértést találtuk [köztük]. A magyarországi események után azonnal intenzív, személyekre szabott munka kezdődött. A munka nem volt könnyű, mert tüntetések veszélye fenyegetett. A KV körleveleinek feldolgozásakor nehézségeink voltak. Hogyha akkor ingadozó [is] voltak, [most] teljes határozottsággal dolgoztuk fel a táviratot. Az elvtárs javaslatára egy gyűlést tartottak a Bolyai [Egyetem] [párt]-alapszervezetével, ahol elhatározták egy gyűlés összehívását a diákoknak.

⁶¹ 1956. november 17-en tartóztatták le Kolozsváron Várhegyi Istvánt, a Bolyai Tudományegyetem hallgatóját, a Nyelv- és Történettudományi Kar diákszövetségének egyik vezetőjét, a diákszövetségi programtervezet fő kidolgozóját, másnap pedig Kelemen Kálmánt, Koczka Györgyöt és Nagy Benedeket, akik részt vettek a programtervezet kidolgozásában.

Ezen a gyűlésen Miron Constantinescu elvtárs jól tisztázta a problémákat.⁶² Ez [a gyűlés] után nem lehet mondani, hogy a diákoknak nem volt alkalmuk tájékozódni. Mégis, egyes diákoknak ellenséges a megnyilvánulása. Így volt a temetőnél, a gyász[szalag viselése], órákon egyes tanárok sértegetése stb. Mindezek után politikai jellegű diák-szerveződések létesültek. Beszélgettünk egyes elvtársakkal, hogy zárjanak ki az egyetemről egyeseket az ellenséges magatartású személyek közül. Mindent megtettek, amit meg lehetett tenni. A diákok egyikénél talált röplapok nyíltan ellenségesek, pártellenesek.

Bányai László elvtárs: Különbséget kell tennünk egyes elemek, és a szerveződésekben dolgozó diákok közt. Meg kell különböztessük azokat a nyugtalan, de jóindulatú embereket, akiket az ellenség közé is bevontak. Lássuk a másik két diákot,⁶³ ne menjünk azon az irányelven, hogy mindenki, aki a szerveződésekben dolgozott, ellenség. Ne tekintsünk minden ittenit ellenségnek. Egyes tanárok is, mint Csehi és Jordáky, egyetértettek egyes problémákkal.

Vasile Vaida: Voltak egészségtelen megnyilvánulások a magyarországi eseményekkel kapcsolatban, így Luk Ferenc esete.⁶⁴ Hasonlóképpen van egy sor ellenséges megnyilvánulás a Tanácsnál és más helyeken, ezekkel foglalkoznunk kell. A városi pártkonferenciára való felkészülés nem volt megfelelő, egyetlen jelszavas tábla sem készült a rendezvényre, meg kell vizsgálnuk, ki végezte a feldíszítést. Utána kell néznünk, hogy történt ez a dolog.

Nicolae Bota: Luk elvtársnál egy ideje érződik a nemtörődömség.

Vasile Vaida: Azokat az elvtársakat, akiknél érződtek bizonyos befolyások, a Tartományi Bűró elé kell hívnunk. Meg kell erősítsük jobban azt a módszert, hogy konzultáljanak, mert máskülönben hibákat követünk el. Nagyon komolyan kell foglalkoznunk a Tartományi [Párt]konferenciával, hogy minél jobban előkészítsük. Elhatároztuk, hogy a december 12-i gyűlést nem tartjuk meg. Határozatot hoztunk, hogy Bermički és Ferenczi elvtárs instruktorként átmegy a Mezőgazdasági Ügyosztályhoz. Elhatároztuk, hogy Hidişan elvtársat pártszervezőként kinevezzük a bágyi Állami Gazdasághoz.

Titkár

[olvashatatlan aláírás]

Közli Andreescu A.–Nastasă L.–Varga A. (szerk.): Minorităţi Etnoculturale. Mărturii documentare. Maghiarii din România (1956–1968). Cluj-Napoca, CRDE, 2003, 230–231. Az eredeti román nyelvű dokumentum lelőhelye: ANDJC, Fond 13 (Comitetului Regional al PCR Cluj), dos. 12/1956, f. 66–67.

62 A Bolyai Tudományegyetemen november 3-án és 5-én tartottak gyűlést (a második alkalommal a Babeş Egyetemmel együtt). Az első gyűlésről a sajtó terjedelmesen számolt be (lásd az *Igazság* 1956. november 4-i különszámát).

63 Bányai feltehetően Tîrnovan Arisztúdra és Valter Frigyesre gondolt, akiket október 25-én tartóztattak le Balázs Imrével, a Képzőművészeti Főiskolán szervezett diákgyűlés vezetőjével együtt.

64 Luk Ferenc, az RMP Kolozs tartományi pártbizottság Propaganda és Agitációs osztályának vezetője (1954–1959). E tisztség alól a kolozsvári egyetemek egyesítésének egyeztetésekor, 1959. március 16-án mentették fel nacionalizmus vádjával.